

आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार 2022

- "Tomb of Sand" हे आंतरराष्ट्रीय बुकर पारितोषिक मिळालेले भारतीय भाषेत लिहिलेले पहिले पुस्तक ठरले आहे.
- मूळतः हिंदीमध्ये रेत समाधी म्हणून प्रकाशित, हे पुस्तक लेखिका गीतांजली श्री यांनी लिहिले आहे आणि डेझी रॉकवेल यांनी इंग्रजीत अनुवादित केले आहे.
- या पुस्तकात एका 80 वर्षीय महिलेची कथा सांगितली आहे जी तिच्या पतीच्या मृत्यूनंतर खोल नैराश्याचा अनुभव घेते. अखेरीस, तिने तिच्या नैराश्यावर मात केली आणि फाळणीच्या वेळी तिने मागे सोडलेल्या भूतकाळाचा सामना करण्यासाठी पाकिस्तानला भेट देण्याचा निर्णय घेतला.
- 2018 ची 'रेत समाधी' नावाची कादंबरी डेझी रॉकवेलने अनुवादित केली होती आणि 2021 मध्ये 'टॉम्ब ऑफ सॅन्ड' म्हणून प्रकाशित केली होती.
- हा पुरस्कार बुकर प्राइज फाउंडेशनतर्फे दरवर्षी दिल्या जाणाऱ्या दोन साहित्यिक पुरस्कारांपैकी एक आहे, एक संस्था आहे ज्याचे नमूद उद्दीष्ट "सार्वजनिक हितासाठी साहित्याची कला आणि मूल्य वाढविणे" आहे.

बुकर पुरस्कार काय आहे?

- बुकर पारितोषिक हा इंग्रजीतील कादंबरी आणि लघुकथा संग्रह या दोन्हीसह काल्पनिक लेखनासाठी सर्वोत्कृष्ट साहित्य पुरस्कारांपैकी एक आहे. 1969 मध्ये पहिल्यांदा हा पुरस्कार देण्यात आला होता.
- दरवर्षी न्यायाधीशांचे एक पॅनेल वर्षातील सर्वोत्कृष्ट काम ठरवते, ते इंग्रजीमध्ये लिहिलेले असावे आणि यूके आणि आयर्लंडमध्ये प्रकाशित केले जावे असा निकष आहे. न्यायाधीशांच्या या पॅनेलमध्ये प्रख्यात सांस्कृतिक इतिहासकार, लेखक, प्राध्यापक आणि कादंबरीकार आणि संबंधित क्षेत्रातील इतरांमधून निवडले जाते. या समितीत यंदा पाच न्यायाधीश होते.
- बुकर पुरस्कारासाठी, विजेत्याला £50,000 प्राप्त होतात. याआधी प्रसिद्ध झालेल्या लॉगलिस्टमध्ये सुमारे 12 निवडी आहेत. याला 'बुकर डझन' असेही म्हणतात, या वर्षीची लांबलचक यादी जुलैमध्ये जाहीर केली जाईल आणि नंतर सप्टेंबरमध्ये सहा पुस्तकांची शॉर्टलिस्ट जाहीर केली जाईल. विजेता नोव्हेंबर 2022 मध्ये घोषित केला जाईल.

त्याला 'बुकर' का म्हणतात?

- 1969 ते 2001 या कालावधीत बुकर पारितोषिकाचे नाव फक्त बुकर ग्रुप लिमिटेड या ब्रिटीश फूड होलसेल ऑपरेटरच्या नावावर ठेवण्यात आले होते जे त्याचे प्रारंभिक प्रायोजक होते.
- मॅन ग्रुप, यूके स्थित एक गुंतवणूक व्यवस्थापन फर्म, 2002 मध्ये पारितोषिक प्रायोजित करण्यास सुरुवात केली आणि त्यामुळे ते मॅन बुकर पुरस्कार म्हणून ओळखले जाऊ लागले.
- मॅन ग्रुपने 2019 मध्ये त्यांचे प्रायोजकत्व समाप्त केले.
- Crankstart या अमेरिकन चॅरिटेबल फाउंडेशनने त्यानंतर प्रायोजक बनले आहे.
- तेव्हापासून बक्षिसाचे नाव बदलून 'बुकर' असे झाले आहे.

आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार काय आहे?

- आंतरराष्ट्रीय बुकर पुरस्कार दरवर्षी एकाच पुस्तकासाठी दिला जातो, ज्याचे इंग्रजीत भाषांतर केले जाते आणि यूके किंवा आयर्लंडमध्ये प्रकाशित केले जाते.
- इंटरनॅशनल बुकर पुरस्काराने २००५ मध्ये मॅन बुकर आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार म्हणून आयुष्याला सुरुवात केली.
- या पुरस्काराचे उद्दीष्ट जगभरातील दर्जेदार कल्पित गोष्टी अधिक वाचण्यास प्रोत्साहित करणे आहे.
- अनुवादकांचे महत्त्वपूर्ण कार्य साजरे केले जाते, ५०,००० पौंड बक्षिसाची रक्कम लेखक आणि अनुवादक यांच्यात समान प्रमाणात विभागली जाते.

- प्रत्येक शॉर्टलिस्टेड लेखक आणि भाषांतरकार यांनाही २,५०० पौंड मिळतात.
- कादंबऱ्या आणि लघुकथांचे संग्रह या दोन्ही गोष्टी पात्र आहेत.

काही प्रमुख विजेते कोण आहेत?

- मानाच्या पारितोषिकाच्या प्रमुख विजेत्यांमध्ये मागरिट अँटवूड ('द टेस्टामेंट्स'), यान मार्टेल ('लाइफ ऑफ पाय'), आणि ज्युलियन बार्नेस ('द सेन्स ऑफ अँ एंडिंग') यांचा समावेश आहे.
- यापूर्वी अरुंधती रॉय ('द गॉड ऑफ स्मॉल थिंग्ज'), सलमान रशदी ('मिडनाइट्स चिल्ड्रन'), किरण देसाई ('द वन्सटन्स ऑफ लॉस'), अरविंद अडिगा ('द व्हाइट टायगर') अशा अनेक भारतीय वंशाच्या लेखकांनी बुकर पटकावला आहे.
- आंतरराष्ट्रीय पुरस्कार जिंकणारा श्री हा पहिला भारतीय आहे.

byjusexamprep.com